

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

ЕФІ, ФЕУ

(повне найменування інституту, факультету)

менеджменту

(повне найменування кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломного проекту (роботи)

магістр

(ступінь вищої освіти)

на тему Зітвищення ефективності організації та стимулювання мотивації праці на підприємстві

Виконав: студент(ка) II курсу, групи ФЕУ-518.11

Спеціальності 073 «Менеджмент»

Освітня програма (спеціалізація)
«Менеджмент організацій та адміністрування»

Рудченко Д.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник Івонук О.Ю.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Гусаєв С.А.

(прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
 (повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет ЕІІ, ФЕУ
 кафедра менеджменту
 вищої освіти магістр
 спеціальність 073 „Менеджмент“ (код і найменування)
 програма (спеціалізація) „Менеджмент організації та адміністрування“
 (назва освітньої програми (спеціалізації))

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри О.Е.М. ШОП
Гуліна Л.В.
 « 12 » 12 20 19 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТА(КИ)

Прізвище, ім'я, по батькові студента(ки) Буденко Дар'я Володимирівна

Тема проекту (роботи) „Підвищення ефективності організації стимулювання мотивації праці на підприємстві“

Автор проекту (роботи) Григорук Александр Юхимович к.с.з.н. доц.
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом закладу вищої освіти від « 14 » листопада 20 19 року № 392

Вимоги до проекту (роботи) методичні, посібники, наукові статистичні дані, та статистичних звітів підприємства Т.А.Т. «Мотор-Сіг», літературні джерела підвищення ефективності організації та стимулювання мотивації праці на підприємстві.

Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розв'язати) розглянуто теоретичні та методичні основи організації стимулювання мотивації праці персоналу на підприємстві. Ведено аналіз ефективності організації та мотивації персоналу на Т.А.Т. «Мотор-Сіг». Розроблені та обґрунтовані рекомендації щодо удосконалення організації та мотивації персоналу Т.А.Т. «Мотор-Сіг».

Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) табл., 22 рис., 49 джерел, 1 додаток.

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прий вков завда
I	к.с/з.н. доц. Шкачук О. Ю.		
II	к.с/з.н. доц. Шкачук О. Ю.		
III	к.с/з.н. доц. Шкачук О. Ю.		
IV	викладач кафедри менеджменту		
V	к.е.н. доц. Ганжова А. Ю.		

7. Дата видачі завдання « 15 » 03 2019 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Пр
1	Організаційне зібрання щодо термінів подання магістерської роботи та методики її виконання	01.03.2019	
2	Вибір теми	15.03.2019	
3	Затвердження переліку тем магістерських робіт на кафедрі	15.03.2019	
4	Огляд та опрацювання наукової та спеціальної літератури з теми	Постійно	
5	Наказ Ректора ЗНТУ про затвердження тем магістерських робіт		
6	Видача завдання до магістерської роботи	15.03.2019	
7	Розробка робочого плану магістерської роботи за узгодженням з науковим керівником	29.03.2019	
8	Написання 1 розділу та представлення його на кафедрі в друкованому вигляді	31.05.2019	
9	Написання 2 розділу та представлення його на кафедрі в друкованому вигляді	20.09.2019	
10	Написання 3 та 4 розділів та представлення їх на кафедрі в друкованому вигляді та чорнового варіанту роботи в цілому	11.10.2019	
11	Нормоконтроль	25.10.2019	
12	Попередньої захист магістерської роботи	01.11.2019	
13	Подання роботи на кафедрі в остаточному чистовому оформленні	22.11.2019	
14	Захист магістерської роботи перед ЕК	18-19.12.2019	

Студент(ка)

(підпис) (прізвище та ініціал)

Керівник проекту (роботи)

(підпис) (прізвище та ініціал)

РЕФЕРАТ

Тема магістерської дипломної роботи «Підвищення ефективності організації та мотивації праці на підприємстві»: 115 с., 22 табл., 22 рис., 79 джерел, 1 додаток.

Об'єкт дослідження – організація та мотивація праці на підприємстві.

Предмет дослідження – теоретичні, методичні та практичні питання організації та мотивації праці на машинобудівному підприємстві.

Мета дипломної роботи – розробка рекомендацій щодо удосконалення організації та мотивації праці на підприємстві АТ «Мотор Січ».

Методи дослідження: логічний, теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, групування, графічний, методи SNW-аналізу та PEST-аналізу.

Результати та їх новизна. В роботі визначені теоретичні методичні підходи до визначення сутності понять «організація праці», «персонал», «мотивація», наведено характеристику та обгрунтовано взаємозв'язок зазначених категорій, запропоновано нове змістовне наповнення цього поняття, розглянуто правову базу організації праці та методи мотивації персоналу, надано характеристику організації праці персоналу АТ «Мотор Січ» та розраховано показники ефективності праці.

Основні положення роботи. Проведено теоретичне дослідження сутності категорія «організація праці», «персонал», «мотивація». Здійснено аналіз ефективності організації та мотивації праці персоналу на АТ «Мотор Січ». Надано рекомендації щодо організації праці та мотивації АТ «Мотор Січ»

Ключові слова: ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ, ПЕРСОНАЛ, МОТИВАЦІЯ, ТРУДОВИЙ РЕСУРС, ОЦІНКА, СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, СТИМУЛЮВАННЯ

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ.....	
РЕФЕРАТ.....	
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	9
1.1 Понятійно-категоріальне забезпечення організації та мотивації праці на підприємстві	9
1.2 Науковий підхід до організації праці на підприємстві	20
1.3 Соціально-економічна сутність мотивації праці.....	30
Висновки до розділу 1.....	39
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ НА АТ «МОТОР-СІЧ»	41
2.1 Загальна характеристика організації праці персоналу АТ «Мотор Січ»	41
2.2 Аналіз показників ефективності праці персоналу АТ «Мотор Січ»	51
2.3 Дослідження впливу зовнішнього середовища підприємства на можливості підвищення ефективності організації та мотивації АТ «Мотор Січ»	61
Висновки до розділу 2.....	70
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ АТ «МОТОР СІЧ».....	71
3.1 Заходи щодо підвищення ефективності організації праці АТ «Мотор Січ»	71
3.2 Перспективні напрямки посилення мотивації персоналу АТ «Мотор Січ»	79
Висновки до розділу 3.....	87
РОЗДІЛ 4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ.....	88
4.1 Аналіз потенційних небезпек.....	88
4.2 Заходи по забезпеченню безпеки.....	90
4.3 Заходи з виробничої санітарії і гігієни праці.....	92

4.4 Заходи безпеки у надзвичайних ситуаціях.....	98
4.4.1 Заходи з пожежної безпеки.....	98
4.4.2 Фінансове та матеріально-технічне забезпечення заходів цивільного захисту.....	99
ВИСНОВКИ.....	103
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	106
ДОДАТКИ.....	114
Додаток А. Структура людських ресурсів	115

ВСТУП

Проблема організації праці залишається предметом наукового інтересу та щоденною потребою у практичній діяльності керівництва підприємства, відділів та HR-менеджерів. Це пов'язано з важливістю такого ресурсу як персонал підприємства та, водночас, з його вагомим впливом на результат господарської діяльності.

Актуальність теми. У магістерській роботі визначені теоретичні методичні підходи до визначення сутності понять «організація праці», «персонал», «мотивація», наведено характеристику та обгрунтовано взаємозв'язок зазначених категорій, запропоновано нове змістовне наповнення цього поняття, розглянуто правову базу організації праці та методи мотивації персоналу, надано характеристику організації праці персоналу АТ «Мотор Січ» та розраховано показники ефективності праці.

На сучасному етапі розвитку економіки надзвичайно важливим стає забезпечення творчого, продуктивного, інтелектуального ставлення працівника до праці, спрямоване на досягнення високих показників діяльності підприємства. Мотивація людини до більш ефективної праці, більш відповідального ставлення до своїх обов'язків, інтенсифікація зусиль, прагнення до професійного та особистісного самовдосконалення є основним напрямком роботи з персоналом. Тому мотивація праці персоналу, створення умов для його зацікавленості в результатах діяльності підприємства стають нагальними завданнями. Наявність значних потенційних можливостей підвищення ефективності конкретного виробництва завдяки правильній організації та мотивації праці і обумовила актуальність обраної теми дипломної роботи.

Мета магістерської роботи .Розробка рекомендацій щодо удосконалення організація та мотивація праці на підприємстві АТ «Мотор Січ».

Об'єкт дослідження. Організація та мотивація праці на підприємстві.

Предмет дослідження – теоретичні, методичні та практичні питання організація та мотивація праці на машинобудівному підприємстві.

Для досягнення поставленої мети в роботі передбачено вирішення наступних завдань:

- розглянути понятійно-категоріальне забезпечення організації та мотивації праці на підприємстві;
- окреслити науковий підхід до організації праці на підприємстві;
- вивчити соціально-економічну сутність мотивації праці;
- надати загальну характеристику організації праці персоналу АТ «Мотор Січ»;
- провести аналіз показників ефективності праці персоналу АТ «Мотор Січ»;
- дослідити вплив зовнішнього середовища підприємства на можливості підвищення ефективності організації та мотивації АТ «Мотор Січ»
- розробити заходи щодо підвищення ефективності організації праці АТ «Мотор Січ»;
- окреслити перспективні напрямки посилення мотивації персоналу АТ «Мотор Січ»;
- проаналізувати заходи з охорони праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях.

Методи дослідження. Для вирішення завдань в роботі використано наступні методи дослідження: логічний, теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, групування, графічний, методи SNW-аналізу та PEST-аналізу.

Наукова новизна одержаних джерел. Новизна отриманих в роботі результатів полягає у удосконаленні визначення «персонал» яке охоплює більше число складових, зокрема містить в собі особистісний, професійний та управлінський елементи. В роботі визначені теоретичні методичні підходи до визначення сутності понять «організація праці», «персонал», «мотивація», наведено характеристику та обґрунтовано взаємозв'язок зазначених категорій, запропоновано нове змістовне наповнення цього поняття, розглянуто правову базу організації праці та методи мотивації персоналу, надано характеристику

організації праці персоналу АТ «Мотор Січ» та розраховано показники ефективності праці.

Інформаційною базою дослідження. Інформаційну базу дослідження склали наукові статті та монографії з питань організації праці та мотивації, науково-методичні публікації та аналітичні статті в періодичні пресі, нормативно-правові акти, дані внутрішньої звітності АТ «Мотор Січ», інформація особистих досліджень автора.

Апробація результатів дослідження. Зарезультатами дослідження було опубліковано одну наукову працю обсягом 0,25 др.арк.:

1. Рудченко Д.В., Ткачук О.Ю. «Мотивація праці персоналу промислового підприємства» Тижень наук матеріали наук.-практ. ,конф.,15-19 р. тези доп. Запоріжжя: Національний університет «Запорізька політехніка», 2019.

Структура і обсяг роботи. Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, списку використаних джерел. Загальний обсяг магістерської роботи складає 116 сторінок друкованого тексту, 22 таблиць, 22 рисунків, 1 додаток. Список джерел нараховує 79 найменувань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс законів про працю України від 29.11.2019 р.: Верховна рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 09.12.2019)
2. Про зайнятість населення від 09.08.2019 р. : Закон Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17> (дата звернення : 09.12.2019)
3. Про колективні договори і угоди від 01.01.2015 р.: Верховна рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12> (дата звернення : 09.12.2019)

4. Про оплату праці від 01.01.2017 р.: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення : 10.12.2019)
5. Про охорону праці від 29.01.2018 р.: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12> (дата звернення : 10.12.2019)
6. Арон Е.И. Методы исследования и проектирования организации труда на предприятии. Москва. *Экономика*. 2001. 112 с.
7. Білоконенко В.І. Організація праці : конспект лекцій Харків : Вид. ХНЕУ, 2004. 136 с.
8. Бойко Є.В. та ін. Мотивація персоналу: уавчальний посібник ЗДИА, 2004. 310 с.
9. Богиня Д.П. Основи економіки праці: навч. Посібник. О.А. Грішнова . Київ. Знання-Прес, 2000. 313 с.
10. Виноградський М.Д. Організація праці менеджера : навч.посібн. О.М. Шканова. Київ. Кондор, 2002. 518 с.
11. Войно-Данчишина О.Л. Система мотивации персонала: правовая регламентация О.Л. Войно-Данчишина Форум права. 2011. № 4. С. 92-96
Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm 2011 4 16 (дата звернення : 11.12.2019)
12. Герчикова В.И. Управление персоналом : работник – самый эффективный ресурс компании : учебное пособие Москва: ИНФРА-М, 2008. 282 с.
13. Гетьман О.О. Економіка підприємства: навч. посібник, В.М. Шаповал. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 488 с. Режим доступу: https://pidruchniki.com/15060913/ekonomika/personal_pidpriyemstva (дата звернення : 11.12.2019)
14. Городничева Н.А. Сущность мотивации, А.В. Ерастова Системное управление. Электронное научное периодическое издание. 2011. № 1 (11)

Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/1366195/> (дата звернення : 11.12.2019)

15. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини: підручник. Київ, 2011. 390 с
16. Гриньова В.М. Організація виробництва: підручник Салун М.М. Київ, 2009. 582 с. Режим доступу :https://pidruchniki.com/16520205/ekonomika/meta_zavdannya_organizatsiyi_pratsi_pidpriyemstvi (11.12.2019)
17. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/10810806/ekonomika/personal_pidpriyemstva_produktyvnist_o_plata_pratsi (дата звернення : 11.12.2019)
18. Давидюк Т.В. Трудові ресурси, трудовий потенціал, робоча сила, людський капітал: взаємозв'язок категорій . *Вісник ЖДТУ. Сер. : Економічні науки*. 2009. № 1 (47). С. 32-35.
19. Данилюк А.А. Мотивация и стимулирование трудовой деятельности: учебное пособие. Тюмень: Издательство Тюменского государственного университета, 2015. 304 с.
20. Дарміць Р.З. Кадрове забезпечення діяльності підприємства в умовах розвитку міжнародної конкурентоспроможності . *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2013 № 778 С. 26–34.
21. Дідур К.М. Сучасні методи оцінки персоналу . *Ефективна економіка*. 2011. № 11. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2011_11_20 (дата звернення: 11.12.2019)
22. *Економічний енциклопедичний словник* . Режим доступу : <https://subject.com.ua/economic/slovník/3555.html> (дата звернення: 12.12.2019)
23. Єлець О.П. Трудові ресурси підприємства та підходи до їх оцінки. *Гармаш Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 9. С. 418-422
24. Завіновська Г.Т. Економіка праці: навч. посібник Київ: КНЕУ, 2003. 300 с.

25. Зеленько Г.І. Мотивація як чинник підвищення ефективності праці персоналу підприємства. Л.Ю. Ганжурова: Наукові записки НаУКМА. Економічні науки. 2012. Т. 133. С. 65-71. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAe_2012_133_15 (дата звернення: 12.12.2019)
26. Золотарева Т.Н. Организация труда менеджера: Теория, методика, практика: монография . И. Бритченко. Донецк : ДГУЭТ, 2003. 100 с.
27. Іляш О.І. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч. посіб. С.С. Гринкевич. Київ : Знання, 2010. 476 с. Режим доступу : https://pidruchniki.com/15100827/ekonomika/formi_organizatsiyi_pratsi (дата звернення: 12.12.2019)
28. Казачков О.І. Аналіз показників руху персоналу підприємства. В.О. Банний Вісник запорізької державної інженерної академії. 2013. № 5. С. 165-169. Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_5_164.pdf (дата звернення: 12.12.2019)
29. Касіч А.М. Сучасні методичні підходи до аналізу використання персоналу підприємства. М.В. Черняхівська, А.М. Мірошніченко: Фінансовий простір. 2018. № 3 (31) С. 35-40
30. Касимовский Е.В. Трудовые ресурсы, их формирование и использование в СССР .Экономические науки. 1973. № 7. С. 12-18.
31. Кибанов А.Я. Управление персоналом организации . Режим доступу : <http://econom-lib.ru/4.php> (дата звернення: 12.12.2019)
32. Кравченко І.М. Аналіз категорії «трудова потенція» в контексті категорій «робоча сила», «людський потенція», «людський капітал» та «трудова ресурси». Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2012. Вип. 51. С. 124-131. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpgevzdia_2012_51_14 (дата звернення: 12.12.2019)
33. Красноженова Г.Ф. Управление трудовыми ресурсами: учеб. пособие . П.В. Симонин. Москва: Инфра-М, 2011. 159 с.
34. Ковальчук А.Ю. Характеристика соціально-демографічної ситуації та соціально значущих захворювань в Україні. Режим доступу до ресурсу:

<http://www.umj.com.ua/article/71500/xarakteristika-socialno-demografichnoi-situacii-ta-socialno-znachushhix-zaxvoryuvan-v-ukraini>. (дата звернення: 13.12.2019)

35. Колот А.М. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник . О.А. Грішнова, О.О. Герасименко, Режим доступу : https://pidruchniki.com/17190512/ekonomika/organizatsiya_normuvannya_pratsi (дата звернення: 13.12.2019)

36. Колот А. М. Мотивація персоналу : підручник. Київ : КНЕУ, 2002. 337 с.

37. Корнієнко І.Г. Трудовий потенціал: економічна сутність та його оцінка. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки, 2013. № 2. С.30–35.

38. Крымов А.А. Вы – управляющий персоналом. Москва: Бератор. 2004, 318 с. Режим доступу: <https://www.klex.ru/bkl> (дата звернення: 13.12.2019)

39. Культурологічний словник . Режим доступу : <https://subject.com.ua/culture/dict/354.html> (дата звернення: 13.12.2019)

40. Лазоренко Л. Особливості сучасного управління людськими ресурсами. Персонал. Режим доступу: <http://personal.in.ua/article.php?id=635> (дата звернення :13.12.2019)

41. Лівощко Т.В. Соціально-економічна сутність мотивації праці. Н.Ю Ткачук. Режим доступу : www.zgia.zp.ua › gazeta › evzdia_3_083 (дата звернення : 13.12.2019)

42. Лицарева Е.Ю. Европейский опыт руководства человеческими ресурсами организации на примере Великобритании, Нидерландов и Дании. Вестн. Том. гос. ун-та. 2015. №397. Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/evropeyskiy-opyt-rukovodstva-chelovecheskimi-resursami-organizatsii-na-primere-velikobritanii-niderlandov-i-danii> (дата обращения: 07.12.2019).

43. Лукашевич В.В. Основы управления персоналом : учебное пособие. Київ: КНОРУС, 2010. 410 с.
44. Макарова И.К. Управление человеческими ресурсами: Пять уроков эффективного HR-менеджмента : учебник. Москва : Дело, 2007. 232 с.
45. Максименко А.А. Ценностный подход к анализу теорий управления: от «Алмаза Левитта» к организационной культуре . Ярославский педагогический вестник. 2012. №1. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/tsennostnyu-podhod-k-analizu-teoriy-upravleniya-ot-almaz-levitta-k-organizatsionnoy-kulture>. (дата звернення:06.12.2019)
46. Матеріали сайту Державної служби зайнятості України. Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua>. (дата звернення:06.12.2019)
47. Медік А.О. Удосконалення організації та стимулювання праці на підприємстві. Р.М. Федоряк: Технології та дизайн. 2014. № 2. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2014_2_18 (дата звернення: 06.12.2019)
48. Міненко В.Л. Відтворення робочої сили в умовах формування економіки знань у постіндустріальному суспільстві. О. І. Гізело : Ринок праці та зайнятість населення. 2016. № 1. С. 33-37. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2016_1_9 (дата звернення: 06.12.2019)
49. Мороз О.С. Управління людськими ресурсами : навч. посіб. Запоріжжя : ЗДІА, 2015. 324 с.
50. Мотивация персонала в современной организации: учебное пособие. Под общ. ред. С.Ю. Трапицына. СПб.: ООО «Книжный Дом», 2007. 240 с.
51. Олійник Є.О. Характеристика понять «робоча сила» і «трудові ресурси» в економіці . Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2012. №3(19). С.102-105.
52. Павлішина Н.М. Еволюція теоретичних підходів до управління персоналом. Актуальні проблеми економічного та соціального розвитку виробничої сфери : матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції

молодих учених і студентів. Донецьк : ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», 2008. Т. 3 С. 20–22.

53. Палеха Ю.І. Менеджмент персоналу: навчальний посібник. Київ: Вид-во «Ліра-К», 2010. 338 с.

54. Пашуто В. С. Организация и нормирование труда на предприятии Мн.: Новое знание, 2001. 202 с.

55. Погріщук Б.В. Планування і контроль на підприємстві : підручник О.І. Марченко Тернопіль : КРОК, 2015. 682 с. Режим доступу: https://pidruchniki.com/92363/finansi/naukova_organizatsiya_pratsi_vprovadzheny_a_pidpriyemstvi (дата звернення: 06.12.2019)

56. Покинъчерета В.В. Трудові ресурси, робоча сила, людський капітал: обліково-економічна сутність категорій. Економіка та держава, 2018 № 8 С. 35-41.

57. Пищур Я.С. Мотивация труда и ее стимулирование в управлении персоналом А.Л. Черченко : Економічний вісник, 2018. №1 С. 153-159

58. Поступна Л.М. Сутність організації праці на підприємстві . Управління розвитком. 2013. № 12. С. 110–112. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2013_12_50 (дата звернення: 06.12.2019)

59. Прудникова Л.В. Оценка и анализ системы мотивации и стимулирования труда персонала коммерческой организации . О.И. Юркевич: Вестник Витебского государственного технологического университета. 2017. № 1 (32). Режим доступу : <https://readera.org/ocenka-i-analiz-sistemy-motivacii-i-stimulirovaniya-truda-personala-kommercheskoj-142184991> (дата звернення: 06.12.2019)

60. Річний звіт АТ «Мотор Січ» за 2017 рік. Режим доступу: <http://www.motorsich.com/files/998-2017%20rik.pdf>. (дата звернення: 06.12.2019)

61. Річний звіт АТ «Мотор Січ» за 2018 рік. Режим доступу: <http://www.motorsich.com/files/999-2018%20rik.pdf>. (дата звернення: 06.12.2019)

62. Рофе А.И. Рынок труда : учебник для ВУЗов Москва : МИК, 2003. 272 с.
63. Сардак С.Е. Еволюція поглядів на зміст і роль людських ресурсів у суспільному поступі. Актуальні проблеми економіки. 2012. № 12. С. 132-139. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2012_12_18 (дата звернення: 06.12.2019)
64. Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера : навч. Посібник.Київ : ЦУЛ, 2010. 360 с
65. Слыньков В.Н. Персонал и его менеджмент : практические рекомендации. Київ : КНТ, 2007. 476 с.
66. Соцький А. М. Правові акти з організації праці. Вісник Чернівецького факультету Національного університету. 2012. Вип. 1. С. 108–118. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vchfo_2012_1_13 (дата звернення: 06.12.2019)
67. Струмилин С.Г. Проблемы экономики труда Москва : Наука, 1982. 472 с. Режим доступу : <http://uchebnik.online/ekonomika-truda-knigi/nashi-trudovyye-resursyi-27826.html>. (дата звернення: 06.12.2019)
68. Тлумачний словник української мови. Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/kadry> (дата звернення: 06.12.2019)
69. Турчинов А.И. Управление персоналом: учебник Москва: РАГС, 2018 – 608 с.
70. Управление персоналом. Режим доступу : <http://www.grandars.ru/college/biznes/upravlenie-personalom.html> (дата звернення: 06.12.2019)
71. Управление персоналом. Под ред. Т.Ю. Базарова, Б.Л. Еремина. Москва.: 2002. 560 с
72. Уровень безработицы в Украине. Финансовый портал : Минфин Режим доступа к ресурсу: <http://index.minfin.com.ua/people/unemploy.php>. (дата звернення: 06.12.2019)

73. Федосеев В.Н. Управление персоналом : учебное пособие. Москва: ИКЦ «МарТ», 2006. 528 с.
74. Філософія управління персоналом : монографія під ред. В.Г. Воронкової. Запоріжжя : Видавництво Запорізької державної інженерної академії, 2005. 472 с.
75. Чигринов О.В. Организация производства : учебно-метод. пособ. В.И. Белоконенко. Харків : ХИБМ, 2001. 278 с.
76. Шапиро С.А. Основы управления персоналом : учебное пособие О.В. Шатаева. Москва : Кнорус, 2016. 208 с.
77. Юридичний словник-довідник НАН України, Ін-т держави і права; ред. Ю.С. Шемшученко. Київ : Femina, 1996. 696 с.
78. Contingent Market Forecasts. Режим доступу: <http://www.staffingindustry.com/eng../Research-Publications/Daily-News/European-Buyers-Webinar-Contingent-Market-Forecasts-for-2014-27794> (дата звернення: 06.12.2019)
79. HR-тенденції 2017. Режим доступу: <http://readers.com.ua/tentions-2017/HR-Trends-brochure-13-14.pdf>. (дата звернення: 06.12.2019)

